

ESPAJASTA SUOMEEN TULEVAN PERINNÖN PERIN- TÖVEROTUS

Laine Reeta

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutus
Tradenomi

2024

Liiketalouden koulutus
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Reeta Laine	Vuosi	2024
Ohjaaja	Tia Lämsä		
Työn nimi	Espanjasta Suomeen tulevan perinnön perintöverotus		
Sivumäärä	33 + 3		

Opinnäytetyössä oli tarkoituksena selvittää, miten Espanjasta Suomeen tulevaa perintöä kohdellaan verotuksen näkökulmasta, kun perinnönjättäjä on kuollut Espanjassa sekä miten perintöverotus eroaa, jos perinnönjättäjä olisikin kuollut Suomessa. Opinnäytetyön päätutkimuskysymyksenä oli, miten Suomeen tulevaa ulkomaista perintöä kohdellaan verotuksen näkökulmasta, kun Suomen kansalainen saa perintöä Espanjasta siellä kuolleelta suomalaiselta.

Opinnäytetyö hyödyttää sekä Espanjasta perintöä saavia Suomessa asuvia sekä tulevia suomalaisia perinnönjättäjiä, jotka asuvat tai harkitsevat muuttoa eläkepäivien viettoon tai muutoinkin muuttoa Espanjaan.

Opinnäytetyössä on käytetty tutkimusmenetelmänä oikeusdogmatiikkaa eli lainoppia. Oikeusdogmatiikkaa on hyödynnetty tulkitsemalla voimassa olevaa lainsäädäntöä niin Suomessa kuin Espanjassa. Lisäksi opinnäytetyössä on hyödynnetty verohallinnon ohjeita perintöverotuksesta sekä oikeuskirjallisuutta. Tutkimusotteena opinnäytetyössä on käytetty laadullista eli kvalitatiivista tutkimusotetta, sillä opinnäytetyössä on käytetty pääsääntöisesti valmiita aineistoja, kuten lainsäädäntöjä.

Opinnäytetyön tuloksista voidaan päätellä ja nähdä, että perintöverotus kahden maan välillä ei ole aina niin yksinkertaista. Perintöverotus eroaa Suomen ja Espanjan välillä huomattavasti. Jo pelkästään se, että Espanjassa käytännössä voi olla käytössä niin maan kansallinen laki koskien perintöverotusta, kuin jokin 17 autonomisen alueen säädännöistä, riippuen millä alueella perinnönjättäjä on menehtynyt, aiheuttaa huomattavia eroavaisuuksia maiden välillä. Perintökysymyksissä onkin hyvä kääntyä asiantuntijan puoleen, jos itsellä ei ole kokemuksia perintöasioista. Toivon kuitenkin, että opinnäytetyöstäni on hyötyä Espanjan ja Suomen välisissä perintökysymyksissä.

Avainsanat

perintöverotus, kansainvälinen perintöverotus, jäämistöoikeus, perintökaari, Espanja

Degree Programme in Business
Administration
Bachelor of Business Administration

Author	Reeta Laine	Year	2024
Supervisor	Tia Lämsä		
Title	Taxation of inheritance received from Spain to Finland		
Number of pages	33 + 3		

The aim of this thesis was to figure out how an inheritance received from Spain to Finland would be taxed if the deceased had died in Spain and how the inheritance tax differs if the deceased had died in Finland. The main research question of the thesis was how a foreign inheritance coming to Finland is treated from a tax perspective when a Finnish citizen receives an inheritance from Spain from a Finnish citizen who died there.

This thesis helps people who receive inheritance from Spain and live in Finland and those Finnish people who will be leaving inheritance and live in Spain or are planning to move to Spain to spend their days of retirement or otherwise moving to Spain.

In this thesis legal dogmatics are used as a research method. Legal dogmatics have been utilized by interpreting current legislation in both Finland and Spain. In addition, the tax administration's instructions have been used on inheritance tax and legal literature. A qualitative research sample has been used as a research sample in the thesis, because ready-made materials have been mainly used in the thesis, such as legislation.

From the results of the thesis, it can be concluded and seen that inheritance taxation between two countries is not always so simple. Inheritance taxation differs considerably between Finland and Spain. Just the fact that in Spain the country's national law regarding inheritance tax, as well as one of the 17 autonomous regions' regulations, depending on which region the deceased has passed away, can be used, causes noticeable differences between countries. In matters of inheritance, it is good to turn to an expert if you have no experience in matters of inheritance. However, the thesis will hopefully be useful in inheritance matters between Spain and Finland.

Keywords inheritance taxation, international inheritance taxation, inheritance law, code of inheritance, Spain

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Tutkimusmenetelmät	5
1.2	Tutkimuksen tietoperusta	7
1.3	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	7
2	PERINTÖVEROTUS SUOMESSA	9
2.1	Perintöverotuksen perusteet Suomessa	9
2.2	Perilliset ja parenteelit.....	9
2.3	Perintöveron määrä	10
2.4	Lesken asema perintöverotuksessa	12
2.5	Testamentti.....	13
2.6	Perinnöstä luopuminen	15
2.7	Ulkomaille maksetun perintöveron hyvitys.....	16
2.8	Euroopan perintöasetus.....	17
3	PERINTÖVEROTUS ESPANJASSA.....	19
3.1	Perintöverotuksen perusteet Espanjassa	19
3.2	Perilliset.....	19
3.3	Perintöveron määrä	20
3.4	Testamentti.....	23
3.5	Viranomaiset.....	25
4	LASKELMAT.....	27
4.1	Espanjasta saadun perinnön perintöverotus: Esimerkki 1 ja veroseuraamukset.....	27
4.2	Espanjasta saadun perinnön perintöverotus: Esimerkki 2 ja veroseuraamukset.....	28
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	30
6	POHDINTA.....	32
	LÄHTEET.....	34

1 JOHDANTO

Perintöverotus on verotuksenala, joka koskettaa meitä jokaista jossain vaiheessa elämää. Joudumme pohtimaan elämämme aikana perintöoikeudellisia kysymyksiä läheisten menetysten johdosta. Monesti kuoleman johdosta aiheutuvat perintöoikeudelliset kysymykset ovat vaikeita ymmärtää, jos niiden kanssa ei ole tekemisissä päivittäin. Perintövero on vero, joka suoritetaan perintönä tai testamentilla saadusta omaisuudesta (Perintö- ja lahjaverolaki 1940/378 § 4:1). Espanja on tunnetusti ollut maana vuodesta toiseen suomalaisten eläkeläisten suosiossa ja muuttoliikenne Espanjaan on kasvavassa suosiossa. Monet muuttavat Espanjaan mielessään halvemmat elinkustannukset ja lämpimät kelit, mutta eivät tule ehkä ajatelleeksi verotuksellisia näkökulmia, kun heistä aika jättää.

Opinnäytetyön aiheenani on Espanjasta Suomeen tulevan perinnön perintöverotus. Tarkoituksenani on selvittää, miten verotus toteutuu tilanteessa, jossa Suomen kansalainen saa perintöä Espanjassa kuolleelta suomalaiselta. Tarkoitukseni on selvittää, miten Suomeen tulevaa perintöä kohdellaan verotuksen näkökulmasta sekä miten kohtelu eroaa, jos perinnönjättäjä olisikin kuollut Suomessa.

Opinnäytetyöni päätutkimuskysymyksenä on, miten Suomeen tulevaa ulkomaista perintöä kohdellaan verotuksen näkökulmasta, kun Suomen kansalainen saa perintöä Espanjasta siellä kuolleelta suomalaiselta?

Olen lukenut paljon perintöverotukseen liittyvää kriittistäkin uutisointia, ja tämä herätti minussa mielenkiinnon lähteä tutkimaan kyseistä aihealuetta tarkemmin. Perintö- ja lahjaverotus on ollut minulle mielenkiintoista aihealuetta, joten päätös tehdä opinnäytetyö perintöverotuksesta oli minulle melko selkeä. Opinnäytetyöni hyödyttää sekä Espanjasta perintöä saavia Suomessa asuvia sekä tulevia suomalaisia perinnönjättäjiä, jotka asuvat tai harkitsevat muuttoa eläkepäivien viettoon Espanjaan.

1.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyössäni käytän tutkimusmenetelmänä oikeusdogmatiikkaa eli lainoppia. Oikeusdogmatiikka on keskeisin oikeustieteen tutkimusaloista. Oikeusdogmatiikka selvittää yhteiskunnassa sovellettavia oikeussääntöjä tulkitsemalla

oikeuslähteitä. Tutkimuskohteena on siis voimassa oleva ja tällä hetkellä sovellettava oikeus. Lainopilla on perinteisesti ollut kaksi pääasiallista tavoitetta: lakitekstien tulkitseminen ja niiden systemaattinen jäsentäminen. Lainoppi tutkii, mikä muodostaa voimassa olevan oikeuden ja millainen merkitys lain ja muiden oikeuslähteiden, kuten esimerkiksi lainvalmisteluasiakirjojen ja Euroopan unionin tuomioistuimen tai korkeimman oikeuden päätöstekstien, löytyvällä aineistolla on. Lainoppi pyrkii tulkintakannanotoissaan avaamaan oikeusnormien sisältöä, mikä tekee niiden merkityksestä tulkinnan tasolla ymmärrettävän. Lainopin kontekstissa usein verrataan kotimaista oikeusjärjestystä, sen normeja ja käytäntöjä, muihin maiden oikeusjärjestelmiin. (Hirvonen 2011.) Valitsin tutkimusmenetelmäksi lainopin, sillä perintölainsäädännön ja verolainsäädännön tutkinta edellyttää jo valmiiksi tehtyjen aineistojen tulkintaa ja pohdintaa. Muu menetelmä ei sovi tällaisen oikeustieteellisen tutkimuksen tekemiseen.

Opinnäytetyöni tutkimusote on laadullinen eli kvalitatiivinen, sillä tulen käyttämään pääsääntöisesti opinnäytetyössäni valmiita aineistoja, kuten lainsäädäntöä, niin Suomen kuin Espanjan, sekä Verohallinnon ohjeita, jonka pohjalta toteutan tutkimukseni ja perustan analyysini. Aineistoa hankin pääosin lukemalla ja analysoimalla jo valmiita tekstejä. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii syventymään ja tulkitsemaan tutkimusilmiöitä, sen sijaan että se yrittäisi selittää ne. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii tarkastelemaan ilmiöitä laajemmassa kontekstissa, tutkimalla ja analysoimalla niitä teoreettisen viitekehyksen avulla, joka perustuu empiiriseen havaintoon. (Pitkäranta 2014, 27.) Tiettyjen olosuhteiden vallitessa, joissa ilmiö on tuntematon tai sille ei ole olemassa valmiita teorioita, laadullinen tutkimus tarjoaa hyödyllisen lähestymistavan. Tällaisissa tapauksissa tutkijat pyrkivät saamaan syvällistä ymmärrystä ilmiöstä vastatakseen kysymykseen "Mistä tässä on kyse?". Laadullinen tutkimus ei pyri yleistämään kuten määrällinen tutkimus, joka perustuu vahvaan teoreettiseen ymmärrykseen tutkittavasta ilmiöstä. Laadullinen tutkimus viittaa tutkimukseen, jossa etsitään "löydöksiä" ilman tilastollisten menetelmien tai muiden numeeristen mittareiden käyttöä. Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään sanoihin ja lauseisiin, kun taas määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus perustuu numeerisiin tietoihin. Tavoitteena on tutkittavan ilmiön kuvailu, ymmärtäminen ja tulkinnan antaminen. Pyritään syvälliseen ymmärrykseen ilmiöstä. Laadullisen tutkimuksen prosessi eroaa kvantitatiivisen tutkimuksen suoraviivaisesta prosessista. Mikä myös erottaa kvalitatiivista tutkimusta sekä

kvantitatiivista on, ettei analyysi ole laadullisen tutkimuksen viimeinen vaihe, vaan koko tutkimusprosessin eri vaiheissa mukana oleva toiminta, joka ohjaa itessään tutkimusprosessia sekä tiedonkeruuta. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole mahdollista ennakkoon määritellä tarkasti, kuinka paljon tai millaista aineistoa kerätään. Aineistoa kerätään tarpeeksi, jotta tutkimusongelma ratkeaa ja tutkija saa riittävän ymmärryksen ilmiöstä. Laadullinen tutkimus sallii tutkittavan ilmiön perusteellisen ymmärtämisen ja tarjoaa mahdollisuuden syvälliseen ja monipuoliseen kuvaukseen ja selittämiseen. (Kananen 2017, 32–33, 35.) Tästä syystä kvalitatiivinen tutkimus on oman tutkimukseni kannalta parhain vaihtoehto, sillä joudun analysoimaan materiaalia koko opinnäytetyöprosessin ajan.

1.2 Tutkimuksen tietoperusta

Opinnäytetyön tutkimuksen perustana käytän voimassa olevaa lainsäädäntöä, tärkeimpänä muun muassa perintökaari (1965/40), perintö- ja lahjaverolaki (1940/378) ja avioliittolaki (1929/234) sekä Verohallinnon syventävät vero-ohjeet kansainvälisestä perintöverotuksesta. Tulen hyödyntämään myös oikeuskirjallisuutta opinnäytetyön tutkimuksen perustana. Lisäksi hyödynnän Espanjan kansallista lakia perintö- ja lahjaverotuksesta sekä Espanjan autonomisen Andalusiin alueen säädäntöä perintö- ja lahjaverotuksesta. Tutkimuksessa ongelmaksi on osoittautunut Espanjan perintölainsäädäntöä koskevien virallislähteiden löytäminen ja tulkitseminen, sillä en puhu espanjaa lainkaan.

1.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tieteellisessä työssä pyritään aina luotettavaan tietoon (Kananen 2017, 189). Opinnäytetyön luotettavuudesta on hyvä pitää kiinni jo alkutekijöistä lähtien. Opinnäytetyön luotettavuutta tukee laajasti etsitty teorian tieto. Opinnäytetyössä käytetään lakiin pohjautuvaa teoriaa sekä virallislähteitä, jotka olen pyrkimykseni ja mahdollisuuksien mukaan etsinyt mahdollisimman tuoreena. Lisäksi löydettyjä lähteitä on käytetty laajasti eri teoriapohjan osioissa, mikä on edistänyt teorian luotettavuutta. Olen vahvistanut omia väitteitäni lähdeviittausten avulla. Lisäksi olen pyrkinyt pitämään huolen siitä, että olen merkinnyt käyttämäni lähteet Lapin Ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaisesti. Laadullista tutkimusta voidaan pitää luotettavana silloin, kun tutkimuksen aihe ja analysoitu aineisto ovat yhdenmukaisia, eivätkä ulkopuoliset tai satunnaiset tekijät vaikuta teorian

muodostukseen. Tutkimuksen luotettavuus tarkoittaa, että tutkijan käsitteet ja tulokset vastaavat tutkittavan näkemyksiä. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus ja sen toteutus liittyvät läheisesti toisiinsa. Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan pääasiassa tutkijan rehellisyyden perusteella, sillä hän tekee tutkimuksessaan kaikki valinnat ja ratkaisut. Tutkijan tulee siis jatkuvasti arvioida luotettavuuttaan kaikissa tekemissään valinnoissa. Tämä tapahtuu suhteessa käytettyyn teoriaan, analyysitapaan, aineiston käsittelyyn ja tulosten tulkintaan. (Vilkkä 2015, 196–197.)

Kuin luotettavuus, niin myös eettisyys tulee huomioida opinnäytetyön ideointivaiheesta aina tutkimustulosten tiedottamiseen asti. Tutkimuseettisyys tarkoittaa yleisesti sovittuja sääntöjä liittyen, tutkimuskohteeseen, kollegoihin, yleisöön sekä toimeksiantajiin. Eettisyyteen kuuluu myös hyvä tieteellinen käytäntö, joka tarkoittaa lähtökohtaisesti sitä, että tutkijat noudattavat eettisesti kestäviä tiedonhankintamenetelmiä sekä tutkimusmenetelmiä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tutkijan on käytettävä tutkimuksessaan menetelmiä, jotka ovat hyväksytyjä tieteellisessä yhteisössä. Hyvä tieteellinen käytäntö tiedonhankinnassa edellyttää, että tutkija perustaa tietonsa oman alan tutkimukseen ja muuhun asianmukaiseen tietoon, kuten ammattikirjallisuuteen, asianmukaisiin lähteisiin ja riittäviin kokeisiin ja havaintoihin. (Vilkkä 2015, 41–42.) Opinnäytetyötä tehdessä on hyvä muistaa opinnäytetyön eettisten ohjeiden muistilista. Näitä ohjeita ovat muun muassa: onko opinnäytetyöntekijä esteellinen tekemään tietystä aiheesta, onko aiheeseen perehdytty tarpeeksi, tarvittavien sopimusten tekeminen, onko opinnäytetyöntekijä punninnut työn tekemiseen edellyttävät resurssit yhdessä ohjaajan kanssa sekä opinnäytetyöntekijä on perehtynyt tutkimuseettisiin ohjeistuksiin. (Arene 2018.) Opinnäytetyön luotettavuutta pyrin tukemaan sillä, että tulen käyttämään vain virallislähteitä ja lainsäädäntöä tukemaan väitteitani sekä tulkintaani opinnäytetyön aiheesta.

2 PERINTÖVEROTUS SUOMESSA

2.1 Perintöverotuksen perusteet Suomessa

Perinnöllä tarkoitetaan vainajan omaisuutta eli jäämistöä, joka jaetaan vainajan perillisten tai testamentinsaajien kesken. Perintövero on vero, joka suoritetaan perintönä tai testamentilla saadusta omaisuudesta (PerVL 1940/378 § 4:1). Lisäksi perintöveroa maksetaan kuoleman johdosta kuolinpesälle tai edunsaajalle maksettavasta henkilövakuutuksen nojalla suoritetusta vakuutuskorvauksesta sekä vastaavissa olosuhteissa maksetusta vakuutuskorvaukseen verrattavissa olevasta taloudellisesta tuesta, jonka valtio, kunta tai muu julkisoikeudellinen yhteisö maksaa. Huomioitavaa kuitenkin on, että siltä osin kuin suoritus on tuloveron alaista on se perintöverotuksesta vapaata. (PerVL § 7a:1.) Suomessa kun vainaja kuolee, syntyy kuolinpesä. Suomessa sekä muissa pohjoismaissa varallisuus ei suoraan siirry perittävältä perillisille vaan syntyy kuolinpesä. Monissa muissa maissa kuten Espanjassa ei tunneta tällaista välivaihetta. (Helin 2023.)

Eri maiden perintölait poikkeavat suuresti toisistaan. Kansainvälinen perintöverotus liittyy tilanteisiin, joissa perittävä tai perillinen asuu eri maassa kuin se maa, jossa perintö sijaitsee. Tällaisissa tapauksissa voi syntyä kysymyksiä siitä, minkä maan lakien mukaan perintövero määräytyy ja miten verotus toteutetaan. Perintöverotus määräytyy yleensä sen maan lainsäädännön mukaan, jossa perintö sijaitsee. (Helin 2023.) Jokaisella maalla on omat perintöverolakinsa ja sääntönsä, jotka määrittelevät, miten perintöveroa lasketaan ja mitä lakeja sovelletaan. Suomessa on olemassa perintöverosopimus muun muassa Alankomaiden, Yhdysvaltojen, Tanskan, Islannin, Ranskan sekä Sveitsin kanssa (Verohallinto 2023).

2.2 Perilliset ja parenteelit

Suomessa lakimääräinen perimysjärjestys on järjestetty parenteeleihin. Parenteelit tarkoittavat, että perinnönjättäjän sukulaiset ovat järjestetty etäisyyden mukaisesti parenteeleiksi kutsuttuihin ryhmiin. Suomen lakimääräisessä perimysjärjestyksessä on kolme parenteelia. (Norri 2017, 57.)

Ensimmäiseen parenteeliin kuuluvat perinnönjättäjän rintaperilliset eli lapset, lapsenlapset. Ensimmäisessä parenteelissa on niin sanottu sijaisperimysoikeus, jos perinnönjättäjän lapsi on kuollut, tulee hänen sijaansa kuolleen lapsen jälkeläiset, jos jälkeläisiä on. Esimerkiksi jos perinnönjättäjän lapsi on elossa, silloin eivät lapsenlapset peri. (Perintökaari 1965/40 § 2:1.) Jos perinnönjättäjällä ei ollut kuollessaan lapsia, mutta perinnönjättäjä oli naimisissa, silloin leski perii perinnönjättäjän, vaikka muita sukulaisia olisi. Käytännössä lapsettomat aviopuolisot sijoituvat ensimmäisen ja toisen parenteelin välimaastoon. (PK 1965/40 § 3:1.)

Jos perinnönjättäjällä ei ollut lapsia eikä puolisoa tulee perimysjärjestyksessä seuraavana perinnönjättäjän vanhemmat ja vanhempien rintaperilliset eli käytännössä perinnönjättäjän sisarukset. Nämä yhdessä muodostavat toisen parenteelin. Toisessa parenteelissa on myös sijaisperimysoikeus. (PK 1965/40 § 2:2.)

Jos ensimmäiseen ja toiseen parenteeliin kuuluvia perillisiä ei ole menee perintö kolmanteen parenteeliin. Kolmanteen parenteeliin kuuluvat perinnönjättäjän isovanhemmat ja heidän lapsensa. Kolmannessa parenteelissa ei ole laajempaa sijaisperimysoikeutta eli käytännössä perinnönjättäjän serkut eivät voi periä. Jos perinnönjättäjällä ei ole kolmanteen parenteeliin kuuluvia perillisiä elossa, perii valtio perinnönjättäjän. (PK 1965/40 § 2:3.)

2.3 Perintöveron määrä

Perintöveron määrittämiseksi on pesän osakkaiden tai muun henkilön, joka tietää vainajan varallisuuden parhaiten, laadittava perukirja. Perukirjaan merkitään vainajan omaisuuden käypä arvo verovelvollisuuden alkaessa eli kuolinhetken mukaisesti. Käyvällä arvolla tarkoitetaan sitä hintaa, joka omaisuuden luovutuksesta eli myynnistä saataisiin. (PerVL § 9:1.) Omaisuuden arvosta saadaan vähentää ennen perintöveron määräämistä kohtuulliset kustannukset, jotka aiheutuvat hautaamisesta, perukirjan laatimisesta sekä hautakiven hankkimisesta ja pystyttämisestä. Myös velat, jotka kohdistuvat vainajan elinaikaan ovat vähennyskelpoisia, kuten maksamattomat sähkölaskut. (PerVL § 9:2.) Perukirja on laadittava, vaikka kuolinpesä olisi varaton tai vainajalla olisi pelkkää velkaa jäljellä (Verohallinto 2024).

Suomessa perintöveron määrä riippuu perinnönjättäjän ja perillisen sukulaisuussuhteesta. Suomessa perinnönsaajat on jaettu kahteen perintöveroluokkaan. 1. perintöveroluokkaan kuuluvat perinnönjättäjän lähimmät sukulaiset. 1. veroluokkaan kuuluvat perilliset suoraan alenevassa tai ylenevässä sukupolvessa, eli perinnönjättäjän lapset myös adoptiolapset, lapsenlapset sekä äiti ja isä sekä isovanhemmat. Aviopuolisot sekä rekisteröidyn parisuhteen osapuoli kuuluu 1. veroluokkaan. Lisäksi 1. veroluokkaan kuuluvat aviopuolison tai entisen aviopuolison lapset sekä perinnönjättäjän kihlakumppani, joka saa perintökaaren 8 luvun 2 § momentin mukaisen avustuksen. 1. veroluokkaan kuuluvat myös perinnönsaajat, jotka ovat eläneet perinnönjättäjän kanssa avoliitossa, ja heillä on yhteinen lapsi perinnönjättäjän kanssa tai perinnönsaaja on ollut aikaisemmin avioliitossa perinnönjättäjän kanssa. (PerVL 1940/378 § 2:11.) Jos perinnön määrä on alle 20 000 euroa perintö on perintöverosta vapaata (PerVL 1940/378 § 2:13). Perinnönjättäjän aviopuoliso on oikeutettu puoliso vähennykseen, jonka arvo on 90 000 euroa. Myös perinnönjättäjän lapset suoraan alenevassa sukupolvessa ovat oikeutettuja alaikäisyys vähennykseen, jonka arvo on 60 000 euroa. Alaikäisyys vähennystä ei siis pysty hyödyntämään perinnönjättäjän alaikäiset lapsenlapset, ellei lapsenlapsi ole suoraan perinnönjättäjän perijänä. (PerVL 1940/378 § 2:12.)

1.veroluokassa perintövero määräytyy seuraavasti:

Taulukko 1. Perintöveron määrä 1. veroluokassa (PerVL 1940/378 § 2:14:1)

Perinnön määrä	Vero alarajan kohdalla	Veroprosentti yli menevästä osasta
20 000- 40 000	100	7 %
40 000–60 000	1500	10 %
60 000- 200 000	3500	13 %
200 000- 1 000 000	21 700	16 %
1 000 000-	149 700	19 %

2. veroluokkaan kuuluvat muut kuin lähisukulaiset eli esimerkiksi sisarukset sekä heidän jälkeläisensä. (Perintö- ja lahjaverolaki 1940/378 § 2:11:3.) (2. veroluokassa perintövero määräytyy seuraavasti:

Taulukko 2. Perintöveron määrä 2. veroluokassa (PerVL 1940/378 § 2:14:2)

Perinnön määrä	Vero alarajan kohdalla	Veroprosentti yli menevästä osasta
20 000- 40 000	100	19 %
40 000–60 000	3900	25 %
60 000- 200 000	8900	29 %
200 000- 1 000 000	49 500	31 %
1 000 000-	297 500	33 %

2.4 Lesken asema perintöverotuksessa

Vastoin yleistä harhaluuloa leski ei automaattisesti peri. Kuitenkin jos perinnönjättäjä on ollut avioliitossa, on avioliitolla puolisoitten menehtyessä juridisia vaikutuksia. Avioliittolain puolittamisperiaatteen mukaisesti puolet puolisoitten avio-oikeudenalaisten varojen ja velkojen erotuksesta kuuluu leskelle. (Avioliittolaki 1929/234 § 1:35:1.) Poikkeuksena on, jos puolisoilla on ollut esimerkiksi avioehto. Avioehto on sopimus, joilla puolisoit voivat keskenään sopia, ettei kummallakaan puolisoilla ole avio-oikeutta toisen omaisuuteen eron tai kuoleman johdosta. Avioehto voidaan tehdä koskemaan koko omaisuutta tai vain tiettyä omaisuuserää. (Norri 2017, 21.) Tämän takia perukirjassa tulee ilmoittaa myös lesken varat ja velat perinnönjättäjän kuolinhetken mukaiseen arvoon arvostettuna. Jos vain osa varallisuudesta on avio-oikeuden ulkopuolista tulee perukirjaan selkeästi erotella mikä omaisuus on avio-oikeuden alaista ja mikä ulkopuolista varallisuutta. Jos vainaja oli naimisissa, on osituksella selvitettävä mikä osuus varallisuudesta on perinnönjättäjän ja mikä kuuluu leskelle. Ositus tarkoittaaakin menettelyä, jossa omaisuus erotellaan, yhteinen omaisuus jaetaan sekä tasingonjakoa. (Norri 2017, 370.)

Osituksessa avio-oikeuden alaisten varojen säästöä tasataan siten, että vähemmän omistava puoliso saa niin sanottuna tasinkona omaisuutta sen verran, että omaisuudet menevät puoliksi. Leskellä on kuitenkin oikeus kieltäytyä luovuttamasta tasinkoa ensin kuolleen puolison perillisille, jos hän ei sitä halua. Myöskin jos leski on tasinkoa vastaanottava puoli, on hänellä oikeus kieltäytyä tasingosta tai vastaanottaa tasinko vain osittain. (AL § 2:103:2.)

Laissa pyritään suojaamaan lesken asemaa. Leskellä on oikeus pitää kuolinpesä jakamattomana hallinnassaan, jos rintaperillisten vaatimuksesta tai perinnönjättäjän testamentissa ei ole muuta mainintaa (PK 1965/40 § 3:1a:1). Leskellä on kuitenkin aina oikeus pitää jakamattomana hallinnassaan puolisoiden yhteisenä kotina pidetty asunto, sekä tavanomainen asuinirtaimisto, jos leskellä ei omasta takaa löydy sopivaa asuntoa asumiseen (PK 1965/40 3:1a:2). Tätä oikeutta kutsutaan myös lesken suojaksi (Norri 2017, 390).

2.5 Testamentti

Suomessa perinnönjättäjä voi määrätä kuolemanvarais määräyksellä eli testamentilla jäämistöstään. Suomessa testamentteja on erilaisia. Perinnönjättäjä on voinut tehdä esimerkiksi puolisonsa hyväksi omistus- tai hallintaoikeustestamentin. Omistusoikeustestamentilla puoliso perii perinnönjättäjän ja saa omistusoikeuden perinnönjättäjän varallisuuteen. Hallintaoikeustestamentilla omistusoikeus ei siirry puolisolle. Puolisolla on pelkästään hallinta- ja käyttöoikeus perinnönjättäjän jäämistöön. Hallintaoikeustestamentilla omistus siirtyy perillisille, mutta hallinta jää puolisolle. Puolisen hallintaoikeuden perusteella ei joudu maksamaan perintöveroa, mutta voi olla muuten vastuussa varallisuuden veroista, kuten kiinteistöverosta. Hallintaoikeuden haltijalla on oikeus käyttää hallinnan kohteena olevaa varallisuutta, mutta ei myydä sitä ilman omistusoikeuden haltijan lupaa. Perilliset saavat perimästäan omaisuudesta niin sanotun hallintaoikeusvähennyksen, joka otetaan huomioon heidän perintöverotuksessaan. Perintöveroa maksetaan vain omaisuuden arvosta, josta on vähennetty hallintaoikeuden arvo. (Norri 2017, 123–127, 137–138.)

Suomessa on käytössä myös yleistestamentti sekä erityistestamentti, jota kutsutaan myös legaatiksi. Yleistestamentilla voidaan määrätä koko perinnönjättäjän omaisuudesta. Yleistestamentilla voidaan siis määrätä koko omaisuus vaikkapa naapurille taikka yhdistykselle niin perinnönjättäjän halutessaan. Erityistestamentilla eli legaatilla voidaan määrätä tietyistä jäämistönosasta, esimerkiksi rahavaroista. Voi esimerkiksi olla, että perinnönjättäjä haluaa testamentata 5000 euroa jollekin järjestölle ja erityistestamentilla se on mahdollista. (Norri 2017, 170.)

Suomessa testamentti tulee tehdä kahden todistajan läsnä ollessa. Testamentin tekohetkellä testamentti tulee allekirjoittaa tai vaihtoehtoisesti tunnustaa se aikaisemman allekirjoituksen perusteella. Todistajien täytyy todistaa testamentti oikeaksi allekirjoituksillaan, kun testamentintekijä on jo allekirjoittanut sen.

Suomessa testamenttausvapautta on rajoitettu tietyin määräyksin. Testamenttausvapautta on rajoitettu rintaperillisten ja lesken hyväksi. Rintaperillisillä (myös adoptiolapset) ja heidän lapsillaan on lakiosa perittävän jälkeen. Lakiosa on puolet perintöosan arvosta. (Aarnio, Kangas & Rabinä 2020, 71, 77.)

Verohallinnon syventävässä vero-ohjeessa ”Perintö- ja lahjaverotus kansainvälisessä tilanteessa” mainitaan, että jos perinnönjättäjä asui kuollessaan muualla kuin Suomessa, voi hänen perimyksen sovellettava laki määräytyä EU-perintöasetuksen tai pohjoismaisen perintösopimuksen tai jonkin yksittäisen valtion lainvalintasäännösten mukaan. Verohallinnon mukaan verovelvollisen on tarvittaessa annettava Verohallinnolle selvitys sovellettavan vieraan valtion lain säännöksistä, jos kyseeseen tulee vieraan valtion verolainsäädännön soveltaminen. (Koskinen & Määttä 2015.)

Jos henkilö asui kuollessaan EU-perintöasetuksen soveltamisalueella, käytetään perinnönjättäjän jälkeen toimitettavassa perintöverotuksessa sen maan lakia, missä perinnönjättäjä asui viimeisinä hetkinään. Asuinpaikkaa ei kuitenkaan tässä asetuksessa määritellä, vaan asuinpaikan kohdalla suoritetaan yleisarviointi, jossa katsotaan perinnönjättäjän elinolosuhteet ja niiden tosiseikat parin vuoden ajalta ennen perinnönjättäjän kuolemaa. Erityisesti katsotaan kuinka kauan perinnönjättäjä oleskeli maassa ja kuinka säännöllisesti sekä oleskelun olosuhteet ja syyt. Käytännössä katsotaan, että perinnönjättäjällä oli läheinen ja vakaa liittymä kyseiseen valtioon. (Koskinen & Määttä 2015.)

Perinnönjättäjällä on mahdollisuus myös määrätä sovellettavasta laista hänen perintöonsa testamentilla tai muulla kuolemanvaraismääräyksellä. Sovellettavaksi laiksi voidaan määrätä sen valtion laki, jonka kansalainen perinnönjättäjä oli kuollessaan tai valinnan tehdessään. Jos perinnönjättäjä oli kuollessaan useamman valtion kansalainen, voi hän valita minkä tahansa valtion lain, jonka kansalainen hän oli menehtyessään tai valinnan tehdessään. Valinta on tehtävä

kirjallisesti testamentissa annettavalla ilmoituksella. Jos perinnönjättäjä haluaa muuttaa sovellettavaa lakia ennen kuolemaansa, tulee muutoksienkin täyttää testamentin muuttamista koskevat muotovaatimukset. (EU-perintöasetus 650/2012, 22 artikla, 1–3 kohta.)

Jos perinnönjättäjä valitsee eläessään käytettäväksi Suomen lakia asuessaan vakituisesti Espanjassa, sovelletaan Suomen lakia erityisesti seuraaviin kohtiin. Lakia sovelletaan perimyksen alkamisaikaan- ja paikkaan, siihen kenellä on oikeus saada perintöä, kuka on vastuussa perimykseen liittyvistä veloista, perinnöttömäksi tekemiseen ja perintöoikeuden menettämiseen, perinnöstä luopumisen ehtoihin sekä perinnön siirtoon perillisille sekä perinnönjakoon. Lisäksi lakia sovelletaan edunsaajien, heidän perintöosuksiensa ja perittävän asettamien velvoitteiden määrittämiseen sekä eloonjääneen puolison perintöoikeuksien määrittämiseen. Myös siihen miten lakiosat ja muut jäämistön määräämistä koskevat rajoitukset sekä vaatimukset vaikuttavat perinnönsaamiseen. (EU-perintöasetus 650/2012, 23 artikla, 2 kohta.)

2.6 Perinnöstä luopuminen

Perintöä ei ole pakko ottaa vastaan. Perilliset voivat haluta luopua perinnöstä monesta eri syystä. Syynä voi olla muun muassa taloudelliset syyt. Perilliset voivat toteuttaa perintöverosuunnittelua luopumalla perinnöstä ja näin välttää yhden sukupolven perintöverot. Perinnöstä voi luopua monella tapaa. Perillinen voi luopua perinnöstä jo ennen perinnönjättäjän kuolemaa, tätä kutsutaan ennakkoluopumiseksi. (PK 1965/40 17:1:2.) Perinnöstä voi luopua myös perinnönjättäjän kuoleman jälkeen (PK 1965/40 17:2a). Perinnöstä luopuminen on tehtävä kirjallisesti. Luopuminen voidaan tehdä erillisenä asiakirjana, mutta riittää myös, että se on kirjallisesti mainittu perukirjassa. Luopuminen on aina allekirjoitettava. (PK 1965/40 17:1:2.)

Perinnöstä luopuminen voi olla tehokasta tai tehotonta. Luopuminen on tapahtunut tehokkaasti, jos luopuja ei ole ryhtynyt millään tavalla pesään tai luopuja ei ole määrännyt luopumisen yhteydessä sijaan tulijaa perinnöllensä tai jos hän on määrännyt sijaan tulijan, on sijaan tulija hänen rintaperillisensä. On myös

huomioitavaa, että tehokas luopuminen voi tapahtua vain rintaperillisten hyväksi. (Verohallinto 2017.) Perinnöstä voi luopua niin kauan, kunnes luopuja ei ole vastaanottanut perintöä ryhtymällä pesään (PK 1965/40 17:2a). Pesään ryhtymiseksi katsotaan muun muassa se, että osakas on alkanut käyttämään osakkaalle kuuluvia oikeuksia, kuten pesän jakaminen tai pesän omaisuuden myyminen. Myös vain osittain perinnön vastaanottaminen katsotaan pesään ryhtymiseksi. (Verohallinto 2017.)

Tehoton luopuminen tarkoittaa, että perinnönsaaja on määrännyt sijaan tulevisiaan henkilöistä, kuten esimerkiksi määräisi perintöosuutensa sisaruksilleen. Jos luopuja sulkee koko sukuhaaransa pois perinnöstä, katsotaan tämäkin tehottomaksi luopumiseksi. Tehottomalla luopumisella on seurauksensa. Tehottomassa luopumisessa luopuja joutuu maksamaan perintöveroa osuudestaan. Lisäksi on huomioitavaa, että luopujan ja luovutuksensaajan esimerkiksi sisaruksen välillä tapahtuu lahjoitus ja joutuu luovutuksensaaja maksamaan osuudestaan lahjaveron. (Verohallinto 2017.) Käytännössä katsoen tapahtuu tuplaverotus. Tästä syystä perinnöstä luopujan tulee olla hyvin tarkka, että edellytykset tehokkaaseen luopumiseen täyttyvät.

2.7 Ulkomaille maksetun perintöveron hyvitys

Espanjaan maksetusta perintöverosta on mahdollista saada hyvitys Suomen perintöveroa maksettaessa. Vähennys tehdään Suomessa maksettavasta perintöverosta. Vähennys ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin maksettava perintövero. (Verohallinto 2022.)

Hyvityksen voi saada, jos kolme kriteeriä täyttyy. Kriteerejä on, että perinnönsaaja tai testamentinsaaja on asunut Suomessa perinnönjättäjän kuolinhetkellä. Lisäksi, että perinnönjättäjä on maksanut perintöveroa toiseen valtioon, tässä tilanteessa Espanjaan. Kolmantena kriteerinä on, että perinnönsaaja tai testamentinsaaja on saanut perintöverotuspäätöksen, jonka mukaan hänen tulee maksaa perintöveroa Suomeen. (Verohallinto 2022.)

Perintöveron hyvityksen voi kuitenkin saada vain valtiolle maksetusta verosta. Osavaltioille tai alueellisille veronsaajille maksettua perintöveroa ei voi vähentää

Suomen perintöveroa maksettaessa. Perintöveron hyvitystä täytyy vaatia Verohallinnolta, hyvitystä ei anneta automaattisesti. Hyvitystä vaatiessa täytyy liittää perintöveroilmoitukseen mukaan kopio Espanjan viranomaisen perintöverotuspäätöksestä sekä kopio maksukuitista, josta ilmenee maksettu vero. (Verohallinto 2022.)

Ulkomaille maksetusta perintöverosta ei voida hyvittää osaa, joka on maksettu Suomessa sijaitsevasta kiinteästä omaisuudesta, kuten tonteista tai esimerkiksi vapaa-ajan kiinteistöistä. Myöskään kiinteään omaisuuteen verrattavasta omaisuudesta kuten esimerkiksi asunto- tai kiinteistöosakeyhtiöistä perintöveroa ei ole mahdollista hyvittää. (Verohallinto 2022.)

2.8 Euroopan perintöasetus

Euroopan perintöasetus (tunnetaan myös nimellä EU:n perintöasetus) on Euroopan unionin säädös, joka tuli voimaan 17. elokuuta 2015. Tavoitteena säädöksellä on yksinkertaistaa ja helpottaa perinnönjakoa jäsenvaltioiden välillä sekä vähentää byrokratiaa perintöasioiden hoitamisessa. (Oikeusministeriö 2015.)

Perintöasetus määrittelee säännöt sille, mikä lainkäyttövaltio määräytyy, kun henkilöllä on omaisuutta useassa EU-maassa esimerkiksi juuri Suomessa ja Espanjassa. Asetus vahvistaa yleiset säännöt siitä, kenen lakia sovelletaan perinnönjakoon ja testamentteihin, ja mahdollistaa yksinkertaisemman ja selkeämmän menettelyn, kun henkilöllä on omaisuutta useassa EU-maassa. (Oikeusministeriö 2015.)

Yksi keskeinen asia perintöasetuksessa on se, että se antaa mahdollisuuden valita sovellettavan lain etukäteen. Esimerkiksi henkilö voi valita asuinmaansa lain sovellettavaksi perinnönjaossa sen sijaan, että automaattisesti sovellettaisiin sen maan lakia, jossa henkilö on kuollessaan. Tämän lisäksi perintöasetus sisältää säännöksiä testamentin tunnustamisesta, perinnönjakoon liittyvistä asiakirjoista ja menettelyistä, sekä määräyksiä siitä, kuinka käsitellään tilanteita, joissa henkilöllä ei ole testamenttia. (EU-perintöasetus 650/2012, 22 artikla.)

Perintöasetuksen voimaantulon myötä käyttöön otettiin eurooppalainen perintötodistus, jonka avulla perilliset, testamentin toimeenpanijat ja jäämistön hoitajat voivat vahvistaa asemansa ja valtuutuksensa toisessa EU-maassa. Tämä helpottaa perintöasioiden hoitamista tapauksissa, joissa perittävällä oli omaisuutta useissa EU-maissa. Todistuksen avulla esimerkiksi perillinen voi siirtää perimänsä omaisuuden omiin nimiinsä toisessa maassa. (EU-perintöasetus 650/2012, 62–63 artikla.)

Eurooppalainen perintötodistus on haettavissa vasta perittävän kuoleman jälkeen, ja sitä haetaan siinä EU-maassa, jolla on toimivalta perintöön liittyvissä asioissa. Todistuksen käyttö on vapaaehtoista. Suomessa eurooppalaisen perintötodistuksen myöntää Helsingin maistraatti. Euroopan perintöasetus pyrkii helpottamaan rajat ylittäviä perintöasioita ja luomaan selkeämmän ja ennustettavamman oikeudellisen kehyksen perintöasioissa EU:ssa. (Oikeusministeriö 2015.)

3 PERINTÖVEROTUS ESPANJASSA

3.1 Perintöverotuksen perusteet Espanjassa

Perintövero on yksi keskeisimmistä veroista Espanjassa, jonka maksavat sekä maassa asuvat, että ulkomailla asuvat. Verotettava tapahtuma on omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen perintönä, testamentilla tai muulla perintöoikeudella (del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones 29/1987).

Espanjassa on käytössä maan kansallinen laki koskien perintöverotusta sekä perintöveroluokkia. Jokainen espanjan itsehallintoalue voi kuitenkin muuttaa sovellettavia veroprosentteja ja verohelpotuksia haluamallaan tavalla. Espanjassa on yhteensä 17 itsehallintoaluetta sekä 2 autonomista kaupunkia (Euroopan Unioni 2023). Koska Espanjassa on käytössä sekä maan kansallinen laki, että itsehallintoalueitten säännökset, ei perintöverotuksen määrittäminen ole niin yksinkertaista, kuin Suomessa. Tulen käymään opinnäytetyössäni yleisesti, miten perintöverotus menee Espanjan kansallisen lain mukaan, sekä myös Andalusiassa itsehallintoalueen lakien mukaisesti. Valitsin Andalusiassa alueen sen vuoksi, sillä Fuengirola kuuluu Andalusiassa alueeseen ja on tunnetusti ollut suomalaisten suosiossa monia vuosia.

3.2 Perilliset

Espanjassa perimysjärjestys on seuraava: jos testamenttiperillisiä ei ole, ensimmäisenä perimysjärjestyksessä on perinnönjättäjän lapset, myös adoptoidut sekä heidän jälkeläisensä. Jos perinnönjättäjällä ei ole lapsia tulee perimysjärjestyksessä toisena perinnönjättäjän vanhemmat ja isovanhemmat. Jos perinnönjättäjällä ei ole elossa lähisukulaisia, mutta perinnönjättäjä on ollut naimisissa, kolmantena perimysjärjestyksessä on perinnönjättäjän puoliso. Huomioitavaa kuitenkin on, ettei avopuolisosta tule automaattisesti perijää, jos testamenttia ei ole avopuolison hyväksi tehty. Jos perinnönjättäjä on ollut naimaton, neljäntenä perimysjärjestyksessä on serkut. Jos perinnönjättäjällä ei ole ketään edellä mainituista sukulaisista elossa, perii valtio perinnönjättäjän. (European Justice 2023.)

3.3 Perintöveron määrä

Espanjan kansallisen lainsäädännön mukaan perintöveron määrä määräytyy seuraavasti:

Taulukko 3. Perintöveron määrä Espanjan kansallisen lain mukaisesti (del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones 29/1987)

Perinnön määrä (euroissa)	Veron määrä (euroissa)	Tuloluokan raja, josta sovelle- taan seuraavaa veroprosenttia	Veroprosentti
0,00	0,00	7.993,46	7,65 %
7.993,46	611,50	7.987,45	8,50 %
15.980,91	1.290,43	7.987,45	9,35 %
23.968,36	2.037,26	7.987,45	10,20 %
31.955,81	2.851,98	7.987,45	11,05 %
39.943,26	3.734,59	7.987,45	11,90 %
47.930,72	4.685,10	7.987,45	12,75 %
55.918,17	5.703,50	7.987,45	13,60 %
63.905,62	6.789,79	7.987,45	14,45 %
71.893,07	7.943,98	7.987,45	15,30 %
79.880,52	9.166,06	39.877,15	16,15 %
119.757,67	15.606,22	39.877,16	18,70 %
159.634,83	23.063,25	79.754,30	21,25 %
239.389,13	40.011,04	159.388,41	25,50 %
398.777,54	80.655,08	398.777,54	29,75 %
797.555,08	199.291,40	tästä lähtien	34,00 %

Jotta perintöveron määrän laskeminen ei olisi aivan näin yksinkertaista, kerrotaan perintöveron määrä seuraavilla kertoimilla todellisen perintöveron määrän laske-
miseksi:

Taulukko 4. Perintöveron kertoimet Espanjan kansallisen lain mukaisesti (del Im-
puesto sobre Sucesiones y Donaciones 29/1987)

Omaisuu- den määrä (euroissa)	Ryhmä 1 & 2	Ryhmä 3	Ryhmä 4
0-402,678.11	1,0	1,5882	2,0
402,678.11- 2,007,380.43	1,05	1,6676	2,1
2,007,380.43- 4,020,770.98	1,1	1,7471	2,2
4,020,770.98-	1,2	1,9059	2,4

Espanjan kansallisen lain mukaan voi tietyissä tapauksissa perintö olla verova-
paata, riippuen kuinka läheistä sukua on ollut perinnönjättäjälle ja kuinka vanha
perinnönsaaja on. 1. ryhmään kuuluu alle 21-vuotiaat lapset, myös adoptoidut.
He voivat periä verovapaasti 47 859 euroa. 2. ryhmään kuuluvat yli 21-vuotiaat
lapset, heidän perillisensä, sekä perinnönjättäjän vanhemmat ja myös puoliso.
He voivat periä verovapaasti 15 957 euroa. 3. ryhmään kuuluvat perinnönjättäjän
sisarukset, heidän jälkeläisensä, tädit sekä sedät ja heidän perillisensä, sekä ap-
pivanhemmat. He voivat periä verovapaasti 7 993 €. Lisäksi on huomioitavaa,
että jos perinnönsaaja on vammainen, on hän oikeutettu vamman laajuudesta
riippuen myös verovapaaseen osuuteen. Laillisesti vammaiseksi katsottu henkilö,
jonka vammaisuusaste on vähintään 33 %, mutta enintään 65 % voi periä vero-
vapaasti 47 858,59 euroa. Jos vammaisuusaste on enemmän kuin 65 % verova-
paan osuuden arvo on 150,253.03 euroa. Muut perilliset eivät saa periä verova-
paasti osaka-
aan perinnöstä. (del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones
29/1987.)

Jos perinnönjättäjä asui Andalusian itsehallintoalueen alueella, voidaan hänen
perintöverotuksessaan soveltaa Andalusian itsehallintoalueen lakia. Huomioita-
vaa kuitenkin on, että jos aluelakia ei voida soveltaa, siinä tilanteessa kansallinen

laki astuu kuvioihin. Andalusian itsehallintoalueen lain mukaan perintöveron määrä määräytyy seuraavasti:

Taulukko 5. Perintöveron määrä Andalusian itsehallintoalueen lain mukaisesti (de Tributos Cedidos de la Comunidad Autónoma de Andalucía 5/2021)

Perinnön määrä (euroissa)	Veron määrä (euroissa)	Tuloluokan raja, josta sovelletaan seuraavaa veroprosenttia	Veroprosentti
0,00	0,00	8,000	7 %
8,000	560	7,000	8 %
15,000	1120	15,000	10 %
30,000	2620	20,000	12 %
50,000	5020	20,000	14 %
70,000	7820	30,000	16 %
100,000	12 620	50,000	18 %
150,000	21 620	50,000	20 %
200,000	31 620	200,000	22 %
400,000	75 620	400,000	24 %
800,000	171 620	tästä lähtien	26 %

Kertoimet, jolla saadaan perintöveron todellinen määrä Andalusian itsehallintoalueen lainsäädännön mukaisesti, menee seuraavasti:

Taulukko 6. Perintöveron kertoimet Andalusian itsehallintoalueen lain mukaisesti (de Tributos Cedidos de la Comunidad Autónoma de Andalucía 5/2021)

Ryhmät 1 & 2	Ryhmä 3	Ryhmä 4
1,0	1,5	1,9

Edellisestä taulukosta voidaan huomata, että se on paljon yksinkertaistettumpi, jos verrataan Espanjan kansalliseen lainsäädäntöön. Vuonna 2022 Andalusian itsehallintoalueen lainsäädäntöön tuli suuria muutoksia koskien perintöverotusta. Andalusian itsehallintoalue käytännössä poisti melkein kokonaan perintöveron. Andalusian lainsäädäntömuutokset paransivat huomasti 1. ja 2. ryhmään

kuuluvien perillisten asemaa. 1. ryhmään kuuluvat eli alle 21-vuotiaat rintaperilliset myös adoptiolapset saavat periä verottomasti 1 000 000 euroa, ennen kuin heidän perinnöstä peritään veroa. Myös 2. ryhmään kuuluvat eli yli 21-vuotiaat rintaperilliset, heidän perillisensä, perinnönjättäjän vanhemmat sekä puoliso voivat periä verottomasti 1 000 000 euroa. 3. ryhmään kuuluvat voivat periä verovapaasti 10 000 euroa. Lisäksi Andalusian lainsäädännön mukaan, jos perinnönsaaja on vammainen voi hän vammaisuusasteen perusteella olla oikeutettu verovapaaseen osuuteen. Jos vammaisuusaste on vähintään 33 %, mutta enintään 65 % voi perinnönsaaja periä verovapaasti 250 000 euroa. Jos vammaisuusaste on enemmän kuin 65 % voi perinnönsaaja periä verovapaasti 500 000 euroa. (de Tributos Cedidos de la Comunidad Autónoma de Andalucía. 5/2021 Artikla 28–29.)

Perintöverotuksen kannalta on myös merkittävä muutos, että mikäli perinnönsaaja saa toisen henkilön pääasunnoksi luokitellun asunnon perintönä tämän menehtymisen jälkeen, sovelletaan siihen 99 prosentin veronalennusta. Tämä alennus koskee erityistilannetta, jossa perinnönsaajina ovat joko vainajan puoliso, vanhemmat, lapset tai muut vastaavat sukulaiset. Lisäksi alennusta sovelletaan myös tilanteessa, jossa perijä on sivuperillinen ja täyttää kriteerin olla yli 65-vuotias sekä on asunut yhdessä vainajan kanssa vähintään kahden vuoden ajan ennen tämän kuolemaa. (de Tributos Cedidos de la Comunidad Autónoma de Andalucía. 5/2021 Artikla 27.)

Parannukset paransivat huomasti myös avoliitossa olevien parien asemaa. Jos puoliset ovat rekisteröityneet Andalusian autonomisen alueen naimattomien parien rekisteriin tai muiden vastaavien julkishallinnon rekistereihin, kohdellaan heitä kuten aviopuolisoita. Myös pysyvään sijaishuoltoon ja adoptiotarkoituksessa otettuja sijaishuollettavia on kohdeltava kuin adoptiolapsia. (de Tributos Cedidos de la Comunidad Autónoma de Andalucía. 5/2021 Artikla 26.)

3.4 Testamentti

Espanjassa perinnönjättäjä voi myös määrätä jäämistöstään kuolemanvarais määräyksellä eli testamentilla. Espanjassa testamentteja on

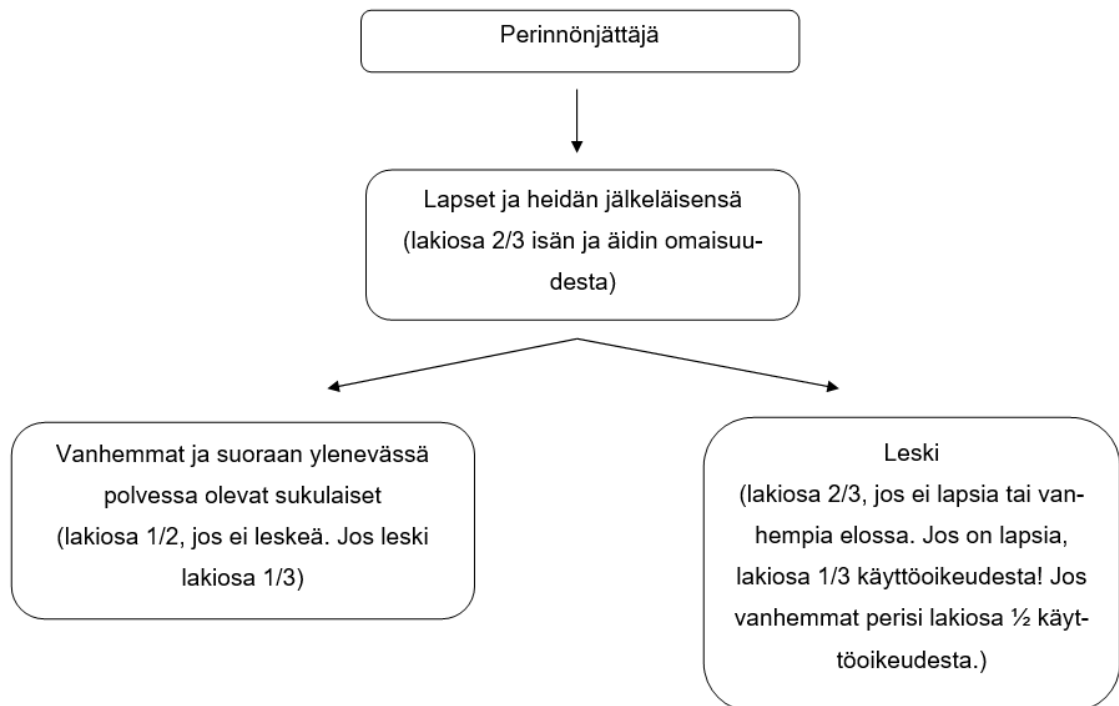
erilaisia. On olemassa julkinen testamentti, joka tehdään notaarin luona. Tämä on yleisin tapa tehdä testamentti. Notaari tekee testamentin ja sen jälkeen sisällyttää sen notaarin pöytäkirjaan. Lisäksi on olemassa holografinen testamenttimuoto. Se on testamentintekijän omakätisesti laatima testamentti, jossa testamentin tekijä on itse allekirjoittanut ja päivännyt. Erona Suomen testamentteihin kuitenkin on, että Espanjassa on käytössä oikeusministeriön ylläpitämä testamenttirekisteri, jossa säilytetään notaarin laatimia testamentteja. Rekisteri ei kuitenkaan ole julkinen ja rekisteriin päästäkseen on todistettava, että on oikeutettu perintöön perinnönjättäjän kuoltua. Rekisteriin on myös pääsy testamentin tekijällä, testamentintekijän valtuuttamalla henkilöllä tai jos on testamentin tekijä on julistettu oikeustoimikelvottomaksi, niin oikeuden päätöksellä valtuutetulla henkilöllä. (European Justice 2024.)

Espanjan perintöverotuksessa on myös rajoitettu testamenttausvapautta. Yleisen siviilioikeuden mukaan tietyille sukulaisille varataan tietty osuus perinnönjättäjän jäämistöstä lakiosana. Espanjassa lakiosaperimysjärjestys on monimutkaisempi kuin Suomessa. Espanjassa lakiosaperimysjärjestys menee niin, että ensimmäisenä tulee perinnönjättäjän lapset ja lapsenlapset. Jos lapsia tai lapsenlapsia ei ole, perinnönjättäjän vanhemmat tai isovanhemmat perivät perinnönjättäjän. Lasten ja lapsenlapsien lakiosa on kaksi kolmasosaa äidin ja isän omaisuudesta. Vanhemmilla on oikeus myös määrätä kahdesta lakiosasta yhden niin sanottuna erityislahjoituksena (esp. mejora) lapsilleen ja heidän jälkeläisilleen. Erityislahjoituksesta ylijäävä yksi kolmasosa on jäämistön määrättävissä oleva osa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vanhemmat voivat valita, että yksi lakiosista jaetaan normaalisti perillisille, kun taas toinen lakiosa annetaan lahjana (mejora) tietyille perillisille tai perillisille. Tämä antaa vanhemmille mahdollisuuden vaikuttaa perinnönjakoon ja turvata tietyn omaisuuden tietyn henkilön hyväksi esimerkiksi kiinteistön. (European justice 2024.)

Suoraan ylenevässä polvessa eli perinnönjättäjän vanhemmat ja isovanhemmat ovat oikeutettuja lakiosanaan puoleen jäämistöstä, ellei leskellä ole oikeutta lakiosaan, jonka vuoksi suoraan ylenevässä polvessa olevien perinnönsaajien lakiosa on vain yksi kolmasosa. Lesken lakiosa, jos perinnönjättäjällä ei ole suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa sukulaisia on kaksi kolmasosaa

jäämistöstä. Jos perinnönjättäjällä on perillisiä suoraan alenevassa polvessa lesken lakimääräinen lakiosa, muodostuu yhteen kolmasosaan käyttöoikeudesta. Jos perinnönjättäjällä on perillisiä suoraan ylenevässä polvessa lesken käyttöoikeus muodostuu puoleen perinnöstä. (European justice 2024.)

Seuraavassa havainnollistava kuvio lakiosan perusteista:

Kuvio 1. Havainnollistava kaavio lakiosan perusteista (European justice 2024)

3.5 Viranomaiset

Mikäli perinnönjättäjällä ei ole olemassa testamenttia, Espanjassa notaarit voivat päättää, ketkä ovat laillisia perillisiä, eli he voivat vahvistaa perillisaseman. Jos joku asianosaisista kyseenalaistaa perillisaseman, perinnön omaisuuden sisällön tai perinnönjaon, asian ratkaisee oikeusviranomainen asianmukaisessa menettelyssä. Perinnön vastaanottaminen tai siitä luopuminen tapahtuu yleensä notaarin läsnä ollessa. Perinnön vastaanottaminen voidaan myös ilmoittaa yksityisellä asiakirjalla. Jos kuitenkin tarvitaan todisteita tai kyse on omaisuuden siirtämisestä, julkinen notaarin asiakirja on tarpeen. Tämä ei rajoita Espanjan

diplomaatti- tai konsuliedustajien, joilla on oikeus suorittaa notaarin tehtäviä, mahdollisia toimia. (European justice 2024.)

Perinnön voi myös vastaanottaa hiljaisesti suorittamalla toimia, jotka selvästi osoittavat halukkuuden perinnön vastaanottamiseen tai joita voi suorittaa vain perillinen. Henkilö, joka voi osoittaa, että perillisen tekemä perinnön vastaanottaminen tai siitä luopuminen vaikuttaa hänen etuihinsa, voi pyytää notaaria ilmoittamaan perilliselle, että tämän on vastaanotettava perintö tai luovuttava siitä 30 kalenteripäivän kuluessa. Perinnön osittainen tai ehdollinen vastaanottaminen ei ole mahdollista. Sen sijaan on kuitenkin mahdollista vastaanottaa perintö ilman testamenttisaantoa ja päinvastoin. (European justice 2024.)

Espanjan verohallinto tunnetaan nimellä Agencia Tributaria. Jokaisella itsehallintoalueella on omat verohallinnon nettisivut. Andalusiassa itsehallintoalueen verohallinnon nettisivut ovat nimeltään Agencia Tributaria de Andalucía. Käytännössä jos perinnönjättäjä asui Fuengirolassa eli Andalusiassa alueella ja hänen perimyksensä sovelletaan Andalusiassa itsehallintoalueen lainsäädäntöä, tulee perinnön- saajan toimia seuraavasti. Veron maksaminen ja ilmoittaminen koostuu Andalusiassa verohallinnon nettisivujen mukaan kahdesta toimenpiteestä. Verovelvollisen tulee täyttää perintöveroilmoitus ja toimittaa se, joko suoraan verotoimistoon tai sähköisesti Andalusiassa verotoimiston virtuaalipalvelun kautta. Sen jälkeen verovelvollinen voi maksaa perintöverot, joko suoraan paikan päällä tai virtuaalisesti. Veroilmoitus tulee jättää viimeistään kuusi kuukautta perinnönjättäjän kuolemasta. Pesän osakkaat tai pesänhoitajat voivat kuitenkin hakea veroilmoituksen jättämiselle lisäaikaa viiden kuukauden sisällä perinnönjättäjän kuolemasta. Lisäaikaa voidaan myöntää enintään kuusi kuukautta. (Agencia Tributaria de Andalucía 2024.)

4 LASKELMAT

4.1 Espanjasta saadun perinnön perintöverotus: Esimerkki 1 ja veroseuraamukset

Kuvitellaan tilanne, missä perinnönjättäjä on kuollut Espanjassa tarkemmin katsottuna Fuengirolassa, Andalusiassa alueella. Häneltä on jäänyt kolme Suomessa asuvaa rintaperillistä, joista yksi on 16-vuotias eli alaikäinen. Perinnönjättäjän omaisuuden arvo on 500 000 euroa. Perinnönjättäjältä on jäänyt myös testamentti, jossa hän testamenttaa 10 000 euroa yhdelle 7-vuotiaalle lapsenlapselle ja loput omaisuudesta perimysjärjestyksen mukaisesti. Ulkomainen perintö täytyy ilmoittaa Verohallinnolle kolmen kuukauden kuluessa kuolemantapauksesta. Perintöveroilmoituksen antamiseen voi kuitenkin hakea lisäaikaa, jos esimerkiksi perukirja ei valmistu kolmen kuukauden kuluessa. Jokaisen perinnönsaajan täytyy itse hakea lisäaikaa perintöveroilmoituksen antamiseen. (Verohallinto 2023a.)

Suomen perimysjärjestyksen mukaisesti rintaperilliset perivät perinnönjättäjän. Kuitenkin, koska perinnönjättäjältä on jäänyt testamentti, tulee se ottaa huomioon ennen perimysjärjestyksen toimitamista. Koska lapsenlapsen osuus perinnöstä jää alle 20 000 euron, on testamentattu osuus hänelle verovapaata, eikä hänen näin ollen tarvitse maksaa tästä perintöveroa Suomessa. Kun testamentattu osuus on otettu huomioon jää omaisuuden arvosta jäljelle 490 000 euroa, joka jaetaan kolmen rintaperillisen kesken. Jokainen rintaperillinen saa omaisuudesta yksi kolmasosan eli 163 333,33 euroa.

Rintaperilliset kuuluvat 1. veroluokkaan, jolloin heidän perintöverotuksensa on huokeampaa verrattuna 2. veroluokkaan kuuluviin. Yksi rintaperillisistä on alaikäinen ja hän on oikeutettu alaikäisyysvähennykseen, joka on 60 000 euroa. Hänen verotettavaksi osuudeksi jää näin ollen 103 333,33 euroa. Alaikäinen rintaperillinen maksaa perintöveroa hänen perimästään osuudesta 9129,00 euroa. Koska kahden muun rintaperillisen verotettava osuus säilyy 163 333,33 eurossa, he maksavat heidän perimästään osuudesta perintöveroa 16 929,00 euroa. (Verohallinto 2023c.)

Espanjan pään perintöverotus menee seuraavasti. Perinnönjättäjän varallisuuden voidaan soveltaa Andalusiassa itsehallintoalueen lainsäädäntöä, sillä perinnönjättäjä asui Fuengirolassa, joka kuuluu Andalusiassa alueeseen. Myös Espanjan perimysjärjestyksen mukaisesti rintaperilliset perivät perinnönjättäjän. Testamentattu omaisuus tulee kuitenkin huomioida päältä ennen lopullista perinnönjakoa. Andalusiassa alueen lainsäädännön mukaisesti alle 21-vuotias lapsenlapsi voi periä verovapaasti 1 000 000 euroa, joten lapsenlapsen saama 10 000 euroa on verovapaata. Testamentin täyttämisen jälkeen jokaisen rintaperillisen osuus on yksi kolmasosa eli 163 333,33 euroa. Koska kaikkien rintaperillisten perintöosuus jää alle 1 000 000 euroa, ei heidän tarvitse maksaa perintöveroa ollenkaan Espanjaan, sillä 2022 muuttuneen lainsäädännön mukaan 1. ja 2. ryhmään kuuluvien perillisten verovapaa osuus on 1 000 000 euroa.

4.2 Espanjasta saadun perinnön perintöverotus: Esimerkki 2 ja veroseuraamukset

Toisena esimerkkinä tilanne, jossa perinnönjättäjä kuoli Andalusiassa alueella Espanjassa. Perinnönjättäjällä on yksi täysi-ikäinen rintaperillinen. Perinnönjättäjältä jäi testamentti, jossa hän testamenttaa omaisuutensa kahdelle omalle sisarukselle ja jättää rintaperillisensä niin sanotusti perinnöttömäksi. Rintaperillinen on vaatinut lakiosansa. Perinnönjättäjältä jäi kolme kiinteistöä, joista toinen sijaitsee Suomessa ja toinen Espanjassa. Kiinteistöistä toinen, joka sijaitsee Suomessa, on arvoltaan 400 000 euroa. Toinen Suomessa sijaitseva kiinteistö on mökkikiinteistö, joka on arvoltaan 120 000 euroa. Espanjassa sijaitseva kiinteistö on arvoltaan 300 000 euroa. Loput perinnönjättäjän varallisuudesta koostuu rahavaroista sekä osakkeista. Perinnönjättäjän varallisuus on yhteensä 1 200 000 euroa velkojen vähennyksen jälkeen.

Suomen lainsäädännön mukaisesti rintaperillisellä on aina oikeus lakiosaan, joka on puolet perintöosuudesta. Lakiosat maksetaan perinnön päältä, jonka jälkeen toteutetaan testamenttisaannot. Perinnönjättäjän rintaperillinen perii siis puolet varallisuudesta, sillä hän on ainoa perillinen. Rintaperillisen perintöosuus on 600 000 euroa. Loput 600 000 euroa jaetaan testamentin mukaisesti perinnönjättäjän sisarusten kesken. Sisarukset saavat kumpikin siis 300 000 euroa. Rintaperillinen

maksaa perintöveroa osuudestaan 1. veroluokan mukaisesti 85 700 euroa. Koska sisarukset kuuluvat 2. veroluokkaan maksavat he osuudestaan kumpikin perintöveroa 80 500 euroa. (Verohallinto 2023c.) Huomattavaa on, että perinnönsaajat maksavat Suomeen perintöveroa myös Espanjassa sijaitsevasta kiinteistöstä. (Verohallinto 2023b.)

Koska Espanjassa lakiosaperimysjärjestys on monimutkaisempi kuin Suomessa saa lakiosaa vaatinut rintaperillinen lakiosanaan kaksi kolmasosaa perinnönjättäjän omaisuudesta eli 800 000 euroa. Koska Andalusian alueen lainsäädännön mukaisesti 1. luokkaan kuuluvien verovapaa osuus on 1 000 000 euroa, ei rintaperillisen tarvitse maksaa perintöveroa Espanjaan. Perinnöstä jää jäljelle 400 000 euroa, jonka jakavat testamentinsaajat keskenään puoliksi eli sisarukset. Heidän verotettavaksi osuudeksi tulee kummallekin 200 000 euroa. Perintöverotaulukon mukaisesti he joutuvat maksamaan perinnöstään perintöveroa 31 620 euroa kertaa 3. veroluokan kerroin 1,5 eli yhteensä kumpikin 47 430 euroa. Perintöverotuksen osalta on huomioitavaa, että Verohallinnon ohjeistuksen mukaisesti perinnönsaaja voi vähentää ulkomaille maksetun perintöveron, jos se on maksettu valtiolle (Verohallinto 2022). Tässä esimerkissä sisarukset ovat maksaneet perintöveron autonomiselle alueelle, joten perintövero ei olisi vähennettävissä Suomen perintöverotusta tehtäessä.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Edellä mainitut tilanteet tulevat varmasti jatkossa lisääntymään kansainvälistymisen ja yhtenäisemmän Euroopan johdosta. Kansainvälisen perintöverotuksen tilanteet ovat usein vero-oikeudellisesti haastavia ja tilanteet ovat monesti yksilöllisiä ja vaativat paljon tapauskohtaista harkintaa ja tietotaitoa. Verosäätely on aktiivisesti muuttuvin oikeudenala ja uusia säännöksiä tulee jopa vuosittain.

Opinnäytetyötä tehdessäni huomasin, että Espanjan alueella toimii useita lakitoimistoja, jotka tarjoavat palveluitaan kansainvälisen perintöverotuksen osalta Suomeksi. He ovat erikoistuneet Suomen ja Espanjan välisiin perintöverokysymyksiin ja monesti onkin hyvä monimutkaisissa verokysymyksissä kääntyä asiantuntijoiden puoleen.

Opinnäytetyöni on siinäkin mielessä hyödyllinen, sillä aikaisempia opinnäytetöitä tai pro graduja perintöverotuksesta Suomen ja Espanjan välillä ei ollut aikaisemmin tehty. Opinnäytetyötäni pystyvät hyödyntämään sekä Espanjasta perintöä saavat Suomessa asuvat sekä tulevat suomalaiset perinnönjättäjät, jotka asuvat tai harkitsevat muuttoa eläkepäivien viettoon tai muutoinkin muuttoa Espanjaan.

Ongelmia opinnäytetyön tekemisessä aiheutti erityisesti Espanjan pään lainsäädännön löytäminen sekä kielitaidon puute, sillä en itse puhu Espanjaa. Lisäksi osa lähteistä on jouduttu kääntämään englannista ja koska englanti ei ole äidinkieleni, voi se myös osaltaan horjuttaa opinnäytetyön luotettavuutta. Toisaalta jos lähteitä ei olisi löytynyt englanniksikaan, olisi opinnäytetyön tekeminen ollut vieläkin hankalampaa. Espanjan pään luotettavien lähteiden löytäminen oli hankalaa, joten se näkyy myös lähteiden määrässä ja kirjallisuus on Espanjan osalta suppea. Ajankäytön kanssa oli myös ongelmia, sillä käyttökelpoisia lähteitä Espanjan lainsäädännöstä oli hankala löytää. Tästä syystä opinnäytetyöprosessini venyi tavanomaista pidemmäksi. Ohjeita olisi löytynyt huomattavasti enemmän, mutta ne eivät olleet opinnäytetyökelpoisia, joten monet hyvältä vaikuttaneet lähteet jouduin hylkäämään, koska ne eivät täyttäneet luotettavuuden kriteerejä.

Opinnäytetyötä tehdessäni tuli lisäksi huomattua, että Espanjan päässä ei juuri-kaan puhuta englantia ainakaan heidän omassa verotoimistossaan Agencia Tributariassa. Yritin soittaa Espanjan verotoimistoon useamman kerran ja tavoittaa

englantia osaavaa virkailijaa, jos he olisivat opastaneet virallislähteiden juurelle. Jouduin kuitenkin joka kerta toteamaan, etteivät he puhu englantia. Voin kuvitella, että tämä tuottaa hankaluuksia myös perinnönsaajille, jotka eivät puhu sujuvasti espanjaa ja hankaloittaa perimisprosessia entisestään. Oman kokemukseni perusteella voin sanoa, että Suomessa asiakaspalvelu verotoimistossa on laadukkaampaa. Asiakaspalvelua saa suomeksi, ruotsiksi sekä myös tarvittaessa englanniksi. Myös ohjeiden löytäminen on huomattavasti helpompaa ja ne löytyvät myös käännettynä englanniksi.

6 POHDINTA

Opinnäytetyössäni tavoitteena oli selvittää, miten Espanjasta Suomeen tulevaa perintöä kohdellaan verotuksen näkökulmasta, kun perinnönjättäjä on kuollut Espanjassa sekä miten perintöverotus eroaa, jos perinnönjättäjä olisikin kuollut Suomessa. Toteutin opinnäytetyöni käyttäen oikeusdogmatiikkaa tutkimusmenetelmänä sekä kvalitatiivista tutkimusotetta käyttäen. Analysoin valmiita aineistoja, kuten lainsäädäntöä sekä oikeuskirjallisuutta. Koska aiheesta ei ollut tehty aiempia opinnäytetöitä eikä pro graduja koen, että tutkimukseni hyödyttää monia Espanjaan muuttavia henkilöitä sekä heidän perillisiä. Tutkimus oli ajankohtainen, sillä Espanja on tunnetusti maana monien suomalaisten eläkeläisten suosiossa.

Lähtökohtaisesti jos perinnönjättäjä on kuollut Espanjassa ja Suomessa asuva saa Espanjasta perintöä, tulee perinnönsaajan maksaa perintöverot sekä Espanjaan, että Suomeen. Riippuen siitä, missä autonomisessa maakunnassa perinnönjättäjä on asunut Espanjassa, sovelletaan hänen perintöönsä autonomisen alueen lainsäädäntöä. Niiltä osin, kun autonomisen alueen lainsäädäntöä ei voida soveltaa, tulee sovellettavaksi Espanjan kansallinen laki koskien perintöverotusta. Jos perinnönjättäjä olisi kuollut Suomessa ja perinnönsaaja asuu Suomessa, maksaisi hän perintöverot pelkästään Suomeen, jos hänen kaikki omaisuutensa sijaitsee Suomessa.

Kuten voidaan huomata, perintöverotus Suomen ja Espanjan välillä eroaa suuresti. Eroavaisuudet ilmenevät heti kuolinhetkestä. Suomessa, kun henkilö kuolee, hänen omaisuutensa ei siirry suoraan sukulaisille tai perillisille. Sen sijaan muodostuu kuolinpesä, joka toimii välivaiheena. Tämä tarkoittaa, että vainajan omaisuutta ei jaeta heti, vaan ensin perustetaan kuolinpesä, jonka kautta omaisuus jaetaan. Tämä käytäntö on tyypillinen Suomessa ja muissa Pohjoismaissa. Sen sijaan monissa muissa maissa, kuten Espanjassa, ei ole tällaista välivaihetta, ja omaisuus siirtyy suoraan perillisille ilman kuolinpesää.

Suurin eroavaisuus Suomen ja Espanjan perintöverotuksessa on, että Espanjassa käytännössä voi olla käytössä niin maan kansallinen laki koskien perintöverotusta, kuin 17 autonomisen alueen paikalliset säädännöt. Autonomisilla

alueilla on suuri päätävävalta omalla paikallisella autonomian piiriin kuuluvalla lainsäädännöllä. Ilman testamenttia Espanjassa käytetään autonomisen alueen säädäntöä koskien perintöverotusta. Perinnönjättäjä voisi määrätä testamentilla, että käytetään Espanjan kansallista lakia koskien perintöverotusta, mutta se ei ole kaikissa tapauksissa kannattavaa, sillä ainakin Andalusiassa autonomisella alueella, joka on suomalaisten suosiossa, perintöveron määrä on niin pieni verrattuna kansalliseen lakiin, että se ei kannattaisi verotuksellisesti perillisille. Ainakin niissä tapauksissa missä on perijänä 1. ja 2. veroluokkaan kuuluvat, eli rintaperilliset, puoliso ja perinnönjättäjän vanhemmat.

Eroavaisuuksia on myös verrattuna lakiosaperimykseen. Suomessa lakiosaan ovat oikeutettuja vain perinnönjättäjän lapset, kun taas Espanjassa lakiosaperimys on monimutkaisempi. Espanjassa lakiosaperimys ulottuu lasten lisäksi leskeen sekä perinnönjättäjän vanhempiin tai ylenevässä polvessa oleviin eli isovanhempiin. Lisäksi eroavaisuuksia löytyy jo pelkästään ilmoittamisen tasolta. Suomessa ulkomainen perintö täytyy ilmoittaa Verohallinnolle kolmen kuukauden kuluttua perinnönjättäjän kuolemasta, kun taas Espanjassa ilmoitusaika on kuusi kuukautta.

Näistä syistä onkin tärkeää miettiä jo perintöasioita etukäteen ennen kuolemaa. Hyviä pohdinnan kohteita ovat muun muassa olisiko hyvä tehdä testamentti etukäteen ja haluaako perintöverotuksessa hyödynnettävän Espanjan vai Suomen lainsäädäntöä. Tällä voi olla huomattavia seurauksia esimerkiksi tilanteessa, jossa perinnönjättäjä on muuttanut juuri asumaan Espanjaan Andalusiassa alueelle ja sattuu menehtymään. Perinnönjättäjän lapset ja muut sukulaiset asuvat Suomessa. Lähtökohta on, että perinnönjättäjän perintöön sovelletaan sen maan lakia, johon perinnönjättäjällä oli läheinen ja vakaa liittymä. Testamentilla voi varmistaa, että perinnönjättäjän perintöön sovellettaisiin Andalusiassa itsehallintoalueen lainsäädäntöä, sillä se on verrattuna Suomen verotukseen verotuksellisesti edullisempi perinnönsaajille. Hyvällä perintöverosuunnittelulla voi säästää jopa tuhansia euroja perillisiltä, eikä se ole edes laitonta.

LÄHTEET

Aarnio, A., Kangas, U. & Rabinä, T. 2020. Perunkirjoitus ja perinnön veroseuraamukset. Helsinki: Alma Talent.

Agencia Tributaria de Andalusia 2024. Inheritance tax. Viitattu 12.5.2024 <https://www.juntadeandalucia.es/agenciatributariadeandalucia/todas-las-preguntas-sucesiones1>.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 15.4.2024 https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382.

Avioliittolaki. 13.6.1929/234. Viitattu 4.5.2024 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1929/19290234#O2L2P34>.

del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones. de 19/12/1987. Viitattu 4.5.2024 <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1987-28141>.

de Tributos Cedidos de la Comunidad Autónoma de Andalucía. de 03/11/2021. Viitattu 4.5.2024 <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2021-17915&tn=1&p=20231229>.

EU-perintöasetus 4.7.2012/650. L_2012201FI.01010701.xml (europa.eu).

Euroopan Unioni. 2023. Espanja. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/spain_fi.

European Justice. 2024. Periminen. Euroopan oikeusportaali - Periminen (europa.eu).

Helin, M. 2020. Suomen kansainvälinen perhe- ja perintöoikeus. Alma Media.

Hirvonen, A. 2011. Mitkä metodit? Opas oikeustieteen metodeihin. https://www2.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/hirvonen_mitka_metodit.pdf.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Koskinen E., Määttä T. 2015. Perintö- ja lahjaverotus kansainvälisissä tilanteissa. Viitattu 3.10.2023. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47858/perinto_ja_lahjaverotus_kansainvalisiss5/#4.2-perimyksen-sovellettava-laki.

Norri, M. 2017. Perintö ja testamentti. Käytännön käsikirja. Alma Talent Oy.

Oikeusministeriö. 2015. EU:n perintöasetuksen soveltaminen alkaa. Viitattu 12.5.2024 <https://oikeusministerio.fi/-/eu-n-perintoasetuksen-soveltaminen-alkaa>.

Perintö- ja lahjaverolaki. 12.7.1940/378. Viitattu 3.10.2023. Perintö- ja lahjaverolaki 378/1940 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®.

Perintökaari. 5.2.1965/40. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1965/19650040>.

Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä - Työkirja ammattikorkeakouluun. e-Oppi. Viitattu 5.5.2024.

Verohallinto. 2023a. Ilmoita ulkomainen perintö Verohallintoon. Viitattu 4.5.2024 https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoverotus_kansainvalisissa_tilanteissa/ilmoita_ulkomainen_perinto_verohallinto/.

Verohallinto. 2017. Luopumiset perintö- ja lahjaverotuksessa. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60797/luopumiset-perint%C3%B6--ja-lahjaverotuksessa/>.

Verohallinto. 2023b. Perintövero kansainvälisissä tilanteissa. Viitattu 13.5.2024 https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoverotus_kansainvalisissa_tilanteissa/.

Verohallinto. 2023c. Perintöverolaskuri. Viitattu 5.5.2024 <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoveron-maara-ja-maksaminen/perintoverolaskuri/>.

Verohallinto 2024. Perukirjoitus – mitä se tarkoittaa ja miten toimia? Viitattu 15.4.2024 https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perunkirjoitus_ja_perukirj/.

Verohallinto 2022. Ulkomaille maksetusta perintöverosta voi saada hyvityksen. Viitattu 1.10.2023 https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoverotus_kansain-valisissa_tilanteissa/hyvitys-ulkomaille-maksetusta-perint%C3%B6verosta/.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. PS-kustannus.